

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ آگستوس
۱۳۳۰

پنجمی سنہ
نومبر ۲۷

مجموعہ سی

قاضی برهان الدین احمد

[۲۶ نجی جزء صفحہ ۱۰۹-۱۰۶ مابعد]

قرمان اوغلی بنی ارتنا دولتی ایله محدود اولدیغندن علی بکک سفاهتی ایله برابر کفایتسز لکندن و علی الخصوص امور داخلیه حکومتی مختل اولماسندن فرصت بولہ رق کندینه جلب ایله دیککی « صافار » و « چاینازان » مغوللری ایله اکا هجوم ایتدی . علی بک سیواسه قاجدی . برچوق اموال و اشیاسی دشمته قالدی . قرمانلیرک قیصریه به قدر کله سنده قاضی برهان الدین احمدک دخلی اولسه کرکدر . هله قرمان اوغلی عودت ایدر ایکن عسکرینی قاضی به سپارش ایتمسی بوکا دلیل کافیدر . روش وقایعدن قاضی غائب ایتدیکی مقامی تکرار الده ایده ییلمک و یاخود دیده دوز اولدینی سلطتی برآن اول الده ایتک ایچون علی بکی قیصریه دن چیقارمق ایسته دیکندن قرمانلیری دعوت ایتش اولماسی استدلال اولتور . بووجهله مقصدینه موفق اولدقدن صوکره قرمان اوغلی مغول عکرنندن و همه دوشوره رک آنی ده قاجیردی . برمدت صوکره قرمان اوغلی قاضی برهان الدین احمدک قونیه ، هرکلبه (قرمان ارکلیسی) ده بولنان چفتلککرنی آدملرینه تسلیم ایده جککی وعد ایتش ایکن انجهاز وعدنده خلف ایله دیکندن و قرمانلیر قیصریه اها لیسنه ظلم ایتدککرندن یزار اولان اها لی علی بکک مأمورلرینی دعوت ایتدیلر . قاضی برهان الدین ده معیتده بولنان قرمان عسکرینی دفع ایتکده محذور کورمه دیکندن انلری شهردن چیقاروب محضا بواشده دخلی اولمادیغنی مثبت اولق اوزره کوشه ازوایه چکلدی و قیصریه به بر والی کوندرلسنی سیواسه یازدی سنه ۷۷۷ .

احتمال که بو وجهله استغنا کو سترمه سی قیصریه امارتی عهده‌سنه تودیع ایدله‌سندہ اصرار اولنه جفته انتظاردن ایلری کلیور ایدی . اما بوذهابی خلاقه اوله‌رق سیواس دن قیصریه به برامور کلدی .
 علی بك هره قدر سیواسده بولنیور ایسه‌ده اصل زمام حکومت حاجی ابراهیم یدنده ایدی . بونک کی بی‌ارتنا دولتی رجالدن حاجی شاد کلدی اماسیه‌ده و شیخ نجیب توقاده یرلشمش ایدی . رجال مذکوره دن سیدی حسام ، فریدون ، [۱] امور حکومتده نافذ‌الکلم ذواتدن ایدی .

بوصیره‌ده اماسیه امیری حاجی شاد کلدی‌نک زوجه‌سی وفات ایتش ایدی . مصاهرتی ملاسه‌سیله حاجی ابراهیم برای تعزیه اماسیه‌یه کیده‌جکفی قاضی برهان‌الدین اخبارله برابر کله‌سنی تکلیف ایتدی . قاضی برهان‌الدین احمد ، علی‌بکک معیتده اوله‌رق کیتدی . هر اسم تعزیت ایفا اولوندی . بو ائناده حاجی شاد کلدی بی اکلندیرمک ایچون ترتیب اولتان بر مجلسده حاجی ابراهیم‌ایله آره‌لرنده نزاع تحدت ایتدیکندن و علی بك حاجی شاد کلدی طرفی التزام ایله دیکندن مجلسده بولنانلر ایکی فرقه اولدی . حاجی ابراهیم سیواسه دوندی . حاجی شاد کلدی ، علی‌بکی قیصریه‌یه کوندردی . قاضی برهان‌الدین حاجی ابراهیم طرفداری ایدی . حاجی ابراهیم علی‌بکک قیصریه‌یه الده ایتمه‌سنی آرزو ایتمه‌دیکندن قاضی برهان‌الدین احمدی اورایه سوق ایتدی . قاضی علی‌بکدن اول قیصریه‌یه یتشه‌رک قلعه‌یه کیردی . علی بك اطرافدن عسکر طوپلایوب قاضی بی محاصره ایتدی .

حاجی ابراهیم ، علی بك مغول قبائلندن استمداد ایدرایسه مملکت ویران اولور فکر صوابنده بولندیقندن آنکله باریشمانی وقاضی بی بو

[۱] عجائب‌المقدور فی اخبار تیمور ابن عربشاه صفحه ۷۷ و ۷۸ ده بولردن ماعدا غضنفر بن مظفر ایله ابن مؤیدی ده ذکر ایدیور .

او غورده فدا ایتدی روا کوردیکندن قیصریه بی علی بکه تسلیم ایتدی . قاضی بی ده سیواسه جلب ایلدی . علی بک صاغار رئیس خضر بک قیصریه اوزرینه یورودیکنی خبر الیفندن حاجی ابراهیمدن برمد بر طلب ایتدی . بوده قاضی برهان الدینی توصیه ایلدی . قاضی قیصریه یه کیدوب تدابیر حسنه سیله خضر بک غائله سنی بر طرف ایتدی . علی بک برمدت صکره فرصت دوشوروب قاضی برهان الدینی حبس ایتدیردی . اللی برکون محبوس قالدقدن صکره حاجی ابراهیم کلوب آتی قورتاردی . حاجی ابراهیم خضر بکه اتفاق ایدمک علی بکی طوتوب حبس ایتدی . بارمبای مغوللری حاجی ابراهیمی بمحاربه قتل ایتدکیرندن علی بک حبسدن قورتولدی . وقاضی برهان الدین احمدی وزیر ایدندی . ربیع الاول سنه ۷۸۰ .

وزارته ارتقا ایدن برهان الدین احمد توسیع ممالک امنیه سیله علی بکی اولا امامیه سوق ایتدی ایسه ده یوراده موفقیّت حاصل اولامادی . بعده نیکده جوارنده کی قره حصارى آلدی . اما نفس نیکده بی آلامادی قرمانیلرله اوزلاشدی . اقمراى محاصره اولندی ایسه ده موفقیّتیز سیواسه دونولدی . نیکسارده تفردایدن تاج الدین اسمنده برامیرک حوزّه اداره سنده بولنان یرلر مغول عسکرینه یغما ایتدیرلدی .

ارزنجان والیسی پیر حسین وفات ایتش اولدیفندن شهر مذکور ضبط اولمق ایسته نلدی . بو محاربه یه قره حصار شرقی حوالیسندن حکمران اولان خاندان سلجوقی اعقابندن قلیج ارسلانده تشریک ایدلدی . شهر ضبط اولونه مایه رق سیواسه عودت اولوندی .

علی بک امامیه امیری حاجی شاد کلدی بی تأدیب ایتک ایسته یور ایدی . بونک ایچون سیواسدن حرکت ایتدی . اما عمری وفا ایتمه یوب یوله قازآبادده طاعوندن وفات ایتدی . جمادی الاول سنه ۷۸۲ .

علی بک اوغلی یدی یاشنده اولدیفندن اتفاق امرا و رجال دولت ایلّه قلیج ارسلان نائب حکومت انتخاب ایدلدی . بوده امامیه اوزرینه

یورودی اما خائباً سیواسه دوندی. لکن مغلوبیتی قاضی برهان‌الدیندن بیلدی. ذاتا اره‌لری شکرآب اولمش ایدی. برکون برهان‌الدین و شیخ مؤید متفقاً قلیج ارسلانه هجوم ایتدیلر. قاضی بالذات قلیج ارسلانی وینه اوکون مقتول قلیج ارسلانک عمجه‌سی کیخسروی قتل ایتدی.

ایکی قتل ایقاعندن صکره قاضی برهان‌الدین احمد ۷۸۲ سنه‌سی ذی‌القعدة سنک اون دردنجی کونی نیابت حکومته کچدی. کویاطوز اتمک حق کوزده درک برمدت علی‌بکک اوغلنی دیوانده بولندیردی. ترتیب وتنظیم ایتدیکی عساکر خاصه ایله موقعنی تأمیندن صوکره چوجنک‌بنی ولی‌نعمت زاده سنک دیوانده بولونماسنده لزوم کورمه‌دی. منوی ضمیری اولان اصل سلطنتی‌الده اتمک ایچون پایتختده کندینه رقیب اوله‌بیله‌جک ذواتی برربر طشریه کوندردی حتی قتل ایتدیکی کیخسروک برادری ذوالنونه قویلو حصار واقشهر [۱] جهنلرینی توجیه ایتدی. خصم‌جانی امام‌سیه امیری حاجی شاد کلدی‌نک ازاله وجودینه چاره‌جو ایدی. بوده برهان‌الدینک دفعی ایله علی‌بکک اوغلنک امیر اولماسنی ده‌ا طوغریسی برهان‌الدینک وجودینی ازاله ایدوب کندی منفرد قالماسنی ایستر ایدی. بونک ایچون ارزنجان‌امیری - تاریخ عثمانی‌ده طهرتن بک‌دیه معروف - مطهرتن ایله اتفاق اتمش ایدی. برهان‌الدین اعمال حیل ایله مطهرتن ایله اوزلاشدقدن صوکره مغوللردن وجوارده‌کی امرادن معاونلر پیدا ایدوب حاجی شاد کلدی‌یه هجوم وبالمحاربه قتل ایتدی ۷۸۳.

امیر شمس‌الدین حاجی شادی کلدی پاشا یاخود پادشاه قاضی برهان‌الدین احمد مثللو جامع‌السیف والقلم ایدی. فروع فقهه دائر الدرر‌المشوره نام بر اثرینی کاتب جلی کشف‌الظنونده قید

[۱] قونی و لایتنده‌کی اقشهرک غیری اولوب سیواس و لایتنده موشهری

قضا‌سنده اقشهر آباد ناحیه‌سنده الیوم آقشار نامنده برقریه در.

ایتمشدر [۱] . آئندہ کوریلہ جکی وچہلہ یرینہ قائم اولان اوغلی امیر
 احمد سہلرجه قاضی برهان الدین احمدلہ اوغراشمش وپونکله باشہ
 چیقامایہ جغنی آکلایجہ دولت عثمانیہ دخالتمش وامیر احمدک اولاد
 واحفادی امرای عثمانیہ دن اولوب دولته خدمتلی سبق ایلمشدر .
 قاضی برهان الدین احمد حاجی شادکلدی نک قتلندن صوکرہ اعلان
 استقلالده برمحذور کورمہ دی . هر طرفه ایلچیلر کوندروب سلطنتنی
 اشاعہ ایتدی . نامنه خطبه اوقوتدی وسکه کسیدردی .

— مابعدی وار —

احمد توحید